

Володимир В. Мороз*

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ ТА ПІДТРИМКА ДЛЯ ОСІБ, ЩО ВТРАТИЛИ ЖИТЛО ТА КРЕДИТУВАННЯ ЖИТЛА

У статті здійснено комплексний аналіз державних гарантій і механізмів підтримки осіб, що втратили житло внаслідок збройної агресії та руйнування житлової інфраструктури. Досліджено нормативно-правові засади реалізації права на житло в умовах воєнного стану, зокрема положення Конституції України, нещодавно ухваленого Закону «Про основні засади житлової політики» та спеціальних законів, спрямованих на відшкодування втрат громадян. Проаналізовано механізми компенсації за пошкоджене та знищене житло, зокрема використання житлових сертифікатів, фінансової допомоги на відновлення житлових приміщень і функціонування відповідних державних реєстрів. Розглянуто практичну реалізацію державних програм відновлення житла, а також особливості забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб. Особливу увагу приділено державним програмам іпотечного кредитування, зокрема програмі «eOselya», як інструменту підвищення доступності житла та стимулювання розвитку житлового ринку; наведено статистичні дані щодо динаміки програми за 2023–2025 рр. Визначено основні проблеми реалізації державної житлової політики, зокрема фінансові обмеження, адміністративні бар'єри та нерівномірність доступу громадян до програм підтримки. Окреслено перспективи розвитку державної житлової політики, пов'язані з імплементацією нового житлового законодавства, розширенням програм кредитування та використанням міжнародного досвіду відновлення житлової інфраструктури.

Ключові слова: житло, житловий фонд, соціальне житло, житлове будівництво, житлова політика, забезпечення житлом, інженерна інфраструктура, право на житло, нормативно-правове регулювання, механізми державного регулювання.

Табл. 1. Літ. 19.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-295-676-686

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4306-3741>

Volodymyr Moroz

STATE GUARANTEES AND SUPPORT FOR PERSONS WHO HAVE LOST THEIR HOUSING AND HOUSING CREDITING

The article provides a comprehensive analysis of state guarantees and support mechanisms for individuals who have lost their housing as a result of armed aggression and the destruction of housing infrastructure. The study examines the regulatory and legal framework for the implementation of the right to housing under martial law, including the provisions of the Constitution of Ukraine, the recently adopted Law “On the Basic Principles of Housing Policy”, and special laws aimed at compensating citizens for housing losses. The mechanisms of compensation for damaged and destroyed housing are analyzed, in particular the use of housing certificates, financial assistance for the restoration of residential premises, and the functioning of relevant state registers. The practical implementation of state housing recovery programs is considered, as well as the specific features of ensuring housing rights for internally displaced persons. Particular attention is paid to state mortgage lending programs, namely the “eOselya” program, as an instrument for improving housing affordability and stimulating the development of the housing market; statistical data on the program’s dynamics for 2023–2025 are provided. The main problems in the implementation of state housing policy are identified, including financial constraints, administrative barriers, and unequal access of citizens to support programs. The prospects for the development of state housing policy are

* University of Educational Management. National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Ukraine.

outlined, including the implementation of the new housing legislation, expansion of housing credit programs, and the use of international experience in the restoration of housing infrastructure.

Keywords: housing, housing stock, social housing, housing construction, housing policy, housing provision, engineering infrastructure, right to housing, regulatory and legal regulation, state regulation mechanisms

Peer-reviewed, approved and placed: 15.01.2026

Постановка проблеми. Забезпечення населення житлом становить один із фундаментальних напрямів виконання державою своїх соціальних зобов'язань. У контексті повномасштабного збройного конфлікту питання втрати житла набуло критичної гостроти через масштабні руйнування житлового фонду, масове внутрішнє переміщення громадян та суттєве зростання соціальної уразливості окремих груп населення. Ці обставини зумовлюють нагальну потребу в розробці та впровадженні дієвих державних механізмів, спрямованих на відновлення та гарантування житлових прав осіб, які постраждали від війни.

Конституція України в статті 47 закріплює право кожного на житло та покладає на державу обов'язок створювати необхідні умови для його реалізації громадянами [8]. Правове регулювання житлових відносин зазнало кардинальних змін у зв'язку з ухваленням 13 січня 2026 року Закону України «Про основні засади житлової політики» (№ 4751-IX), який скасував радянський Житловий кодекс 1983 року та заклав підґрунтя для переходу до європейської моделі забезпечення громадян житлом [3].

Особливої актуальності проблема житлового забезпечення набуває для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які внаслідок агресії втратили власне помешкання та змушені адаптуватися до нових соціально-економічних реалій. Державна стратегія щодо цієї категорії населення передбачає створення умов для надання житла, надання соціальної підтримки та сприяння їхній успішній інтеграції в громади тимчасового проживання [1].

У сучасних реаліях значну роль відіграють програми державного житлового кредитування, покликані розширити доступність житла для широких верств населення. Водночас аналіз практичної реалізації таких ініціатив виявляє низку системних недоліків, пов'язаних із недостатнім обсягом фінансування, обмеженою доступністю для цільових груп та організаційними бар'єрами [15].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державної житлової політики, механізмів підтримки соціально вразливих верств населення та забезпечення житлом у період воєнного стану активно вивчаються в сучасній науковій літературі. Дослідники приділяють значну увагу розробці комплексних підходів до житлового забезпечення внутрішньо переміщених осіб, розвитку інституту соціального житла та модернізації системи доступного кредитування.

У наукових працях наголошується, що забезпечення житлових прав ВПО вимагає системного підходу, який поєднує надання тимчасового прихистку з формуванням довгострокових механізмів житлового забезпечення [2]. Водночас державна політика повинна враховувати інституційні аспекти

управління житловим фондом, а також потенціал програм пільгового та доступного кредитування [7].

Окремі роботи акцентують необхідність подальшого вдосконалення державної стратегії щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема через розширення спектра житлових програм, посилення соціальної допомоги та створення ефективних інструментів інтеграції [9]. Дослідження, присвячені впливу воєнних дій на житлову сферу, підкреслюють потребу в запровадженні інноваційних підходів до відновлення зруйнованого житлового фонду та реконструкції житлової інфраструктури [4].

Разом з тим комплексне поєднання компенсаційних механізмів, програм цільової державної підтримки та інструментів житлового кредитування залишається недостатньо розробленим напрямом і потребує поглибленого наукового аналізу та теоретичного осмислення.

Метою статті є дослідження державних гарантій і механізмів підтримки осіб, що втратили житло, аналіз програм державного житлового кредитування та визначення напрямів удосконалення державної політики у сфері житлового забезпечення.

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення таких завдань:

- проаналізувати основні механізми державних гарантій та соціальної підтримки постраждалих громадян;
- розглянути особливості функціонування програм державного житлового кредитування;
- визначити проблеми реалізації державної житлової політики та окреслити можливі напрями її вдосконалення.

Основні результати дослідження. Право на житло входить до числа основоположних соціально-економічних прав людини та громадянина, виступаючи необхідною умовою гідного рівня життя, соціальної стабільності та особистої безпеки. Згідно зі ст. 47 Конституції України держава зобов'язана створювати умови для практичної реалізації цього права, сприяти розвитку житлового будівництва та надавати цільову підтримку особам, які потребують поліпшення житлових умов [8]. У період повномасштабної війни значення цього конституційного положення значно зростає, оскільки забезпечення житлом перетворюється не лише на елемент соціального захисту, а й на важливий фактор національної безпеки та збереження суспільної стабільності.

Тривалий час правове регулювання житлових відносин в Україні спиралося на положення Житлового кодексу Української РСР 1983 року. Проте цей акт давно не відповідав ані ринковій економіці, ані сучасним потребам суспільства. Усвідомлюючи гостроту проблеми, Верховна Рада 13 січня 2026 року ухвалила Закон «Про основні засади житлової політики» (законопроект № 12377), підписаний Президентом та чинний з 15 лютого 2026 року [3]. Цим Законом визнано такими, що втратили чинність, як сам Житловий кодекс, так і Закон «Про приватизацію державного житлового фонду». Нове законодавство передбачає запровадження Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи, розвиток інститутів соціальної

та доступної оренди, а також механізми публічно-приватного партнерства у житловому будівництві. За даними Мінфіну, станом на початок 2025 року у квартирній черзі перебували 657 тис. сімей, тоді як 98 % житла знаходилось у приватній власності, а лише 1,5 % належало державі чи громадам. Новий закон принципово змінює парадигму: замість десятиліть очікування безкоштовної квартири від держави, громадянин отримує доступ до різноманітних інструментів від соціальної оренди до пільгового кредитування. Закон є складовою зобов'язань України в межах програми Ukraine Facility та потребуватиме ухвалення низки додаткових нормативних актів, зокрема закону про фонд соціального житла, запланованого на 2026 рік.

У воєнний період відбувається помітна трансформація державної житлової політики, спрямованої на створення та впровадження нових інструментів реалізації житлових прав громадян. Зростає роль держави як головного суб'єкта фінансування програм відновлення житлового фонду та розвитку фонду соціального житла. Наукові джерела наголошують, що сучасна житлова політика повинна поєднувати нормативно-правові, фінансово-економічні та організаційно-управлінські механізми, які забезпечують ефективне функціонування житлової сфери в екстремальних умовах [7].

Окрім національного законодавства, важливе значення мають міжнародні стандарти забезпечення житлових прав, які акцентують увагу на доступності житла, його належній якості, безпеці та відсутності дискримінації. Державна політика в цій сфері має орієнтуватися на принципи сталого розвитку житлового сектору та створення умов для довгострокового, стабільного житлового забезпечення населення.

Одним із центральних елементів сучасної державної житлової політики є система компенсаційних механізмів за пошкоджене або повністю знищене нерухоме майно, що врегульована Законом України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна...» [6]. Прийняття цього закону стало ключовим кроком у побудові комплексної системи державної допомоги громадянам, які зазнали матеріальних втрат через бойові дії.

Житлові сертифікати є одним із основних інструментів реалізації державних гарантій. Вони дозволяють громадянам придбати нове помешкання замість втраченого, сприяючи відновленню житлових умов і зниженню соціальної напруги в суспільстві. Поряд із цим передбачено можливість отримання грошової компенсації на ремонт пошкодженого житла, що дає змогу зберегти прив'язку до звичного місця проживання та уникнути додаткового переміщення.

Реалізація компенсаційних програм має не лише соціальний, а й виражений економічний ефект: відновлення житлового фонду стимулює розвиток будівельної галузі, сприяє створенню нових робочих місць та активізує інвестиційну діяльність у регіонах.

Практичне застосування механізмів компенсації регулюється підзаконними актами. Зокрема, постанова Кабінету Міністрів України № 381 встановлює порядок надання коштів на відновлення пошкодженого житла та

визначає процедуру отримання фінансової допомоги [11]. Завдяки цій програмі громадяни можуть оперативнo отримати ресурси для проведення ремонтних робіт.

Постанова Кабінету Міністрів України № 600 регулює видачу житлових сертифікатів для придбання нового житла [12]. Впровадження електронних сервісів подання заяв суттєво спростило доступ до державних програм, підвищило їх прозорість і зручність для громадян.

Особливе місце в державній житловій політиці посідає забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» закріплює гарантії соціального захисту цієї категорії, зокрема право на житлове забезпечення [5].

Державні програми передбачають надання тимчасового прихистку, відшкодування витрат на оренду житла та створення умов для отримання постійного помешкання. Важливим напрямом є розвиток фонду соціального житла та активне залучення територіальних громад до реалізації житлових ініціатив.

Процес соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб вимагає системного підходу. Забезпечення доступу до житла сприяє успішній адаптації в нових громадах, знижує рівень соціальної напруги та створює передумови для відновлення економічної активності та самореалізації цієї категорії населення [16].

Одним із пріоритетних векторів реалізації державної житлової політики в сучасних реаліях є активний розвиток механізмів іпотечного та пільгового кредитування, які відкривають можливість придбання власного житла для громадян із обмеженими фінансовими ресурсами. У період повномасштабної війни ці програми набули особливої ваги, оскільки значна частина населення втратила помешкання або була змушена змінити регіон проживання. У таких умовах держава виступає не тільки гарантом соціального захисту, а й безпосереднім учасником створення фінансових інструментів, що забезпечують практичну реалізацію житлових прав громадян.

Центральне місце серед таких ініціатив посідає програма доступного іпотечного кредитування «ЄОселя», запроваджена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 856 [13]. Вона спрямована на розширення доступності житла для широкого кола населення, зокрема для військовослужбовців, працівників бюджетної сфери, внутрішньо переміщених осіб та інших соціально значущих категорій. Ключовою перевагою програми є можливість отримання кредитів під суттєво знижені відсоткові ставки, що значно полегшує фінансове навантаження на позичальників.

Аналіз статистичних даних ПрАТ «Укрфінжитло» як оператора програми дає змогу простежити динаміку її реалізації за весь період функціонування (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка реалізації програми «ЄОселя» за 2023–2025 рр. (за даними ПрАТ «Укрфінжитло»), складено автором за даними ПрАТ «Укрфінжитло» та Мінекономіки [19]

Показник	2023	2024	2025
Кількість виданих кредитів, од.	5 855	8 515	7 769
Обсяг кредитування, млрд грн	8,85	14,6	14,8
Зростання кількості кредитів до попереднього року, %	—	+45,4	-8,7
Бюджетне фінансування програми, млрд грн	11,9	20,0	20,0

У 2023 році було видано 5855 кредитів на загальну суму близько 8,85 млрд грн, у 2024 – вже 8 515 кредитів на 14,6 млрд грн, тобто приріст за кількістю склав 45 %, а за обсягом фінансування – 65 %. У 2025 році кількість виданих кредитів дещо скоротилась і становила 7769, проте загальна сума кредитування зросла до 14,8 млрд грн. Серед отримувачів кредитів у 2025 році найбільшу частку становили військовослужбовці та представники сектору безпеки – 2891 особа, далі громадяни без власного житла (2 826), внутрішньо переміщені особи (909), медичні працівники (427), педагоги (383), ветерани (209) та науковці (124). Загалом від жовтня 2022 року до кінця 2025 року за програмою власне житло придбали 22 620 родин, а сукупний обсяг виданих кредитів досяг майже 39 млрд грн. [19].

Розвиток іпотечного кредитування має виражений макроекономічний вплив. Зростання обсягів житлового будівництва сприяє створенню нових робочих місць, активізації суміжних галузей (матеріали, логістика, послуги) та залученню інвестицій у реальний сектор економіки. Таким чином, державні програми кредитування виконують подвійну функцію – соціальну (забезпечення житлом) та економічну (стимулювання зростання та стабілізація ринку) [18].

Водночас результативність таких програм значною мірою залежить від інституційної спроможності держави, стабільності фінансової системи та рівня довіри до державних ініціатив. Необхідними умовами є забезпечення максимальної прозорості умов кредитування, розширення кола потенційних учасників та створення передумов для сталого розвитку іпотечного ринку в довгостроковій перспективі.

Незважаючи на активне впровадження нових інструментів підтримки, реалізація державної житлової політики в Україні стикається з низкою суттєвих викликів. Одним із головних є обмеженість бюджетних ресурсів, що ускладнює повноцінне фінансування як програм відновлення житлового фонду, так і ініціатив пільгового кредитування [15]. Значні видатки на оборону, гуманітарну допомогу та соціальний захист суттєво звужують можливості для масштабних житлових проєктів.

Значним викликом залишається регіональна нерівномірність доступу до житлових програм. Різний ступінь руйнувань інфраструктури, фінансові можливості місцевих бюджетів та організаційна спроможність органів

місцевого самоврядування безпосередньо впливають на реальну доступність державної підтримки в різних частинах країни [14]. Як наслідок, громадяни в окремих регіонах мають суттєво різні шанси на отримання допомоги.

Додатковим фактором, що знижує ефективність програм, є недостатня поінформованість населення про наявні можливості державної підтримки. Значна частина громадян не скористовується компенсаціями чи пільговими кредитами через брак повної інформації, складність розуміння процедур або низький рівень довіри до державних інституцій.

Подальший розвиток державної житлової політики пов'язаний із впровадженням довгострокових стратегічних ініціатив, спрямованих на відновлення та модернізацію житлової інфраструктури, підвищення доступності житла та забезпечення його сталості. Ключову роль тут відіграє Стратегія відновлення України, яка передбачає комплексну реконструкцію житлового фонду, розширення фонду соціального житла та активне залучення міжнародних інвестицій і донорської допомоги до житлового будівництва [17].

Важливим кроком у цьому напрямі стало ухвалення Закону «Про основні засади житлової політики», який закладає підґрунтя для створення гнучкої системи житлового забезпечення. Водночас реалізація цього рамкового закону потребуватиме подальшої розробки спеціального законодавства зокрема закону про фонд соціального житла, внесення змін до Податкового кодексу та ухвалення низки підзаконних актів, що мають наповнити нову модель реальним змістом [10].

Важливим є розвиток партнерства між державою, органами місцевого самоврядування та приватним сектором. Залучення інвестицій у житлове будівництво, створення фондів соціального житла та розширення програм житлового кредитування можуть сприяти підвищенню доступності житла та формуванню сталого житлового ринку.

Таким чином, перспективи розвитку державної житлової політики пов'язані з формуванням комплексної системи житлового забезпечення, яка поєднуватиме компенсаційні механізми, програми кредитування та розвиток соціального житла. Реалізація таких підходів сприятиме забезпеченню житлових прав громадян та підвищенню рівня соціальної стабільності в Україні.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать, що забезпечення житлом громадян, які втратили його внаслідок збройної агресії та руйнування житлової інфраструктури, становить одне з пріоритетних завдань сучасної соціальної політики держави. Масштабні руйнування житлового фонду, значне зростання кількості внутрішньо переміщених осіб та необхідність відновлення соціально-економічної стабільності в країні зумовлюють потребу в створенні цілісної системи державних гарантій, інструментів та механізмів підтримки населення у сфері реалізації житлових прав.

Дослідження підтвердило важливу функцію державних програм соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб у забезпеченні їхніх житлових прав. Надання тимчасового чи постійного житла, компенсація

витрат на оренду помешкань, а також заходи з соціальної адаптації та інтеграції цієї категорії населення сприяють стабілізації соціальної обстановки, відновленню економічної активності в громадах та зменшенню соціальної напруги.

Значним інструментом державної житлової політики виступає розвиток системи пільгового житлового кредитування. Запровадження доступних іпотечних програм підвищує рівень доступності житла для різних верств населення, стимулює активізацію будівельної галузі та сприяє залученню приватних і банківських ресурсів до процесів відновлення житлового фонду. Водночас результативність таких програм безпосередньо залежить від стабільності державного фінансування, надійності фінансової системи та ефективної взаємодії з банківським сектором.

У ході аналізу виявлено низку системних перешкод, що ускладнюють повноцінну реалізацію державної житлової політики. До них належать обмеженість бюджетних можливостей, надмірна бюрократизація процедур отримання допомоги, регіональна нерівномірність доступу до житлових програм, а також недостатня поінформованість громадян про наявні механізми державної підтримки. Подолання цих викликів вимагає вдосконалення фінансових механізмів, спрощення адміністративних процедур, підвищення прозорості та посилення координації між центральними та місцевими органами влади.

Перспективи подальшого розвитку державної житлової політики пов'язані з розробкою та впровадженням довгострокових стратегій відновлення житлової інфраструктури, практичною реалізацією нещодавно ухваленого Закону «Про основні засади житлової політики», а також адаптацією найкращих міжнародних практик забезпечення житлових прав громадян. Сучасна модель житлового забезпечення населення має ґрунтуватися на комплексному поєднанні компенсаційних інструментів, розширенні доступного кредитування, створенні фонду соціального житла та активному залученні інвестицій до житлового будівництва й реконструкції.

Таким чином, формування та послідовна реалізація комплексної державної політики у сфері житлового забезпечення є критично важливою умовою відновлення зруйнованої інфраструктури, зміцнення соціальної стабільності та забезпечення сталого розвитку суспільства в умовах сучасних воєнних та поствоєнних викликів.

1. Бугаєвський М. Правові механізми інтеграції внутрішньо переміщених осіб у міське середовище. Київська школа економіки. 2025. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/08/LEGAL-FRAMEWORKS-FOR-URBAN-INTEGRATION-OF-INTERNALLY-DISPLACED-PERSONS_Buhaievskiy_Mykhailo.pdf

2. Волкова А. О. Реалізація права внутрішньо переміщених осіб на доступне житло в Україні. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2020. № 2(40). С. 29–36. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/download/281/263>

3. Закон України «Про основні засади житлової політики» від 13.01.2026 № 4751-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4751-20#Text>
4. Рахункова палата України. Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: проблеми забезпечення та шляхи вирішення. 2025. URL: https://gr.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2025/6-2_2025/6-2_ua.pdf
5. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 1706-VII від 20.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
6. Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення об'єктів нерухомого майна...» № 2923-IX від 23.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>
7. Комнатний С. О. Державна житлова політика України: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ. 2022. URL: https://www.navs.edu.ua/files/spec-vchena-rada/svg_26_007_01/referat_komnatnyi.pdf
8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Ст. 47. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Лопушинський І. П., Мосора Л., Озмінська І., Сеньків М. Державна політика України щодо внутрішньо переміщених осіб: механізми формування та реалізації. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379363950>
10. Наукова концепція розвитку житлового законодавства України. Київ : Верховна Рада України. 2023. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33104.pdf>
11. Постанова Кабінету Міністрів України № 381 від 21.04.2023 «Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/381-2023-%D0%BF#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України № 600 від 30.05.2023 «Деякі питання надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-%D0%BF#Text>
13. Постанова Кабінету Міністрів України № 856 від 02.08.2022 «Деякі питання забезпечення громадян доступним іпотечним кредитуванням». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-%D0%BF#Text>
14. Право на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні. Демографія та соціальна економіка. 2024. URL: <https://dse.org.ua/ojs/index.php/dse/article/download/247/183/3062>
15. Реут А. Проблеми забезпечення населення житлом в Україні в умовах війни. Demography and Social Economy. 2022. URL: <https://dse.org.ua/ojs/index.php/dse/article/view/112>
16. Середницька Л. П., Павлюк Т. В. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб в умовах війни. Економіка та суспільство. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2370/2291>
17. Стратегія відновлення України (житлова політика) – Ukraine Recovery Plan. URL: <https://recovery.gov.ua/>
18. Social housing in Ukraine: challenges and prospects. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geography. 2025. URL: <https://geography.bulletin.knu.ua/en/article/view/3682>
19. У 2025 році майже 7,8 тисяч українців придбали власне житло з доступною іпотекою «Оселя». Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. 05.01.2026. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/2980a65e-19bc-496f-96bf-547173028504?lang=uk-UA>

1. Buhaievskiy M. Pravovi mekhanizmy intehratsii vnutrishno peremishchenykh osib u miske seredovyshe. Kyivska shkola ekonomiky. 2025. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/08/LEGAL-FRAMEWORKS-FOR-URBAN-INTEGRATION-OF-INTERNALLY-DISPLACED-PERSONS_Buhaievskiy_Mykhailo.pdf
2. Volkova A. O. Realizatsiia prava vnutrishno peremishchenykh osib na dostupne zhytlo v Ukraini. Aktualni problemy prava: teoriia i praktyka. 2020. № 2(40). S. 29–36. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/download/281/263>
3. Zakon Ukrainy «Pro osnovni zasady zhytlovoi polityky» vid 13.01.2026 № 4751-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4751-20#Text>
4. Rakhunkova palata Ukrainy. Zhytlovi prymishchennia dla vnutrishno peremishchenykh osib: problemy zabezpechennia ta shliakhy vyrishennia. 2025. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2025/6-2_2025/6-2_ua.pdf
5. Zakon Ukrainy «Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib» № 1706-VII vid 20.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
6. Zakon Ukrainy «Pro kompensatsiiu za poshkodzhennia ta znyshchennia obektiv nerukhomogo maina...» № 2923-IX vid 23.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>
7. Komnatnyi S. O. Derzhavna zhytlova polityka Ukrainy: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku. Kyiv. 2022. URL: https://www.navs.edu.ua/files/spec-vchena-rada/svr_26_007_01/referat_komnatnyi.pdf
8. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. St. 47. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Lopushynskiy I. P., Mosora L., Ozminska I., Senkiv M. Derzhavna polityka Ukrainy shchodo vnutrishno peremishchenykh osib: mekhanizmy formuvannia ta realizatsii. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379363950>
10. Naukova kontseptsiiia rozvytku zhytloвого zakonodavstva Ukrainy. Kyiv : Verkhovna Rada Ukrainy. 2023. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33104.pdf>
11. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 381 vid 21.04.2023 «Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia kompensatsii dla vidnovlennia okremykh katehoriï obektiv nerukhomogo maina». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/381-2023-%D0%BF#Text>
12. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 600 vid 30.05.2023 «Deiaki pytannia nadannia kompensatsii za znyshcheni obiekty nerukhomogo maina». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-%D0%BF#Text>
13. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 856 vid 02.08.2022 «Deiaki pytannia zabezpechennia hromadian dostupnym ipotechnym kredytuvanniam». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-%D0%BF#Text>
14. Pravo na zhytlo vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini. Demohrafiia ta sotsialna ekonomika. 2024. URL: <https://dse.org.ua/ojs/index.php/dse/article/download/247/183/3062>
15. Reut A. Problemy zabezpechennia naselennia zhytлом v Ukraini v umovakh viiny. Demography and Social Economy. 2022. URL: <https://dse.org.ua/ojs/index.php/dse/article/view/112>
16. Serednytska L. P., Pavliuk T. V. Sotsialna pidtrymka vnutrishno peremishchenykh osib v umovakh viiny. Ekonomika ta suspilstvo. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2370/2291>
17. Stratehiia vidnovlennia Ukrainy (zhytlova polityka) – Ukraine Recovery Plan. URL: <https://recovery.gov.ua/>

18. Social housing in Ukraine: challenges and prospects. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Geography. 2025. URL: <https://geography.bulletin.knu.ua/en/article/view/3682>

19. У 2025 році майже 7,8 тис. українців придбали власне житло з доступною іпотечною у Оселю. Міністерство економіки, довкілля та сільськогосподарства України. 05.01.2026. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/2980a65e-19bc-496f-96bf-547173028504?lang=uk-UA>